

Euroopan kalatalousrahasto

Euroopan kalatalousrahasto aloitti toimintansa tammikuussa 2007. Sen tavoitteena on parantaa alan kilpailukykyä ja edistää sen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää kehitystä. Tätä varten rahastolle on myönnetty seitsenvuotiskaudeksi 2007-2013 yhteensä 3,8 miljardin euron (nykyhinnoin 4,3 miljardin euron) budjetti. Rahoitusta tarjotaan kaikille kalatalouden sektoreille, joihin kuuluvat meri- ja sisävesikalastus, vesiviljely sekä kalastustuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen. Erityistä huomiota kiinnitetään viimeaikaisista muutoksista eniten kärsivien kalastusyhteisöjen tukemiseen.

Kalatalousrahaston hallinnointi ja täytäntöönpano on yksinkertaisempaa kuin aiemmin käytössä olleen kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR). Uusi rahasto on edeltäjäänsä joustavampi, ja siihen on tehty useita uudistuksia. Niihin kuuluvat toimet, joilla autetaan kalastajia siirtymään valikoivampiin pyyntimenetelmiin. Lisäksi rahastossa painotetaan entistä enemmän kestäväää kalastusta, yhteistä etua koskevia toimenpiteitä, kuten kokeiluhankkeita, sekä paikallisten kehittämisstrategioiden rahoittamista ja vesiensuojelutoimenpiteiden tukemista. Uusien alusten rakentamiseen tai niiden vetoisuuden lisäämiseen ei edelleenkään myönnetä rahoitusta. Muiden EU:n rakennerahastojen tapaan kalatalousrahaston tukea ei voi käyttää yksinään, vaan ainoastaan kansallisen, alueellisen tai paikallisen rahoituksen täydennyksenä.

Uutta on vielä se, että rahoitusta ohjataan nyt painotetusti ”lähentymistavoitealueille” (alueet, joiden taloudellinen hyvinvointi on alle EU:n keskitason).

Rahaston toiminta

Kansalliset viranomaiset laativat ensin strategiasuunnitelman, jossa esitetään, kuinka niiden kalastus- ja vesiviljelypolitiikkaa aiotaan kehittää vuosina 2007-2013 ja kuinka politiikka täyttää YKP:n tavoitteet pitkällä aikavälillä. Suunnitelmassa on mainittava strategian painopisteet, tavoitteet, julkisen rahoituksen arvioitu osuus ja toteutusaiakataulu. Sen perusteella laaditaan toimintaohjelma, jossa kuvaillaan yksityiskohtaisesti, miten kansalliset viranomaiset aikovat käytännössä hyödyntää rahaston tarjoamia mahdollisuuksia. Molemmat laaditaan tiiviissä yhteistyössä alueellisten ja paikallisten talouselämän edustajien ja työmarkkinaosapuolien kanssa.

Rahoitusmahdollisuudet

Kalatalousrahastolla on viisi toimintalinjaa. Monet toimenpiteistä ovat jatkoa KOR:ssa aloitetuille toimille, mutta mukana on myös uusia toimia.

Laivaston mukauttaminen (toimintalinja 1)

Jos jäsenvaltio päättää vähentää kalastusmahdollisuuksia, se voi saada tukea

alustensa toiminnan pysyvään tai väliaikaiseen lopettamiseen. Tukea voidaan myöntää myös erilaisiin muihin hankkeisiin, joihin kuuluvat turvallisuuden ja työolosuhteiden parantaminen aluksella, valikoivat pyydykset, pienimuotoinen rannikkokalastus, sosioekonomiset toimenpiteet, kuten varhaiseläkkeelle siirtyminen ja uudelleen koulutus muihin ammatteihin.

Tietyissä laivastonosissa alukset voivat saada tukea moottorin uusimiseen, kunhan energiaa säästävän uuden moottorin teho on enintään sama kuin vanhan.

Vesiviljely, jalostus ja kaupan pitäminen, sisävesikalastus (toimintalinja 2)

Tukea on saatavilla tuotannon suuntaamiseksi uusiin lajeihin ja lajeihin, joiden markkinanäkymät ovat hyvät, ympäristöystävälliseen vesiviljelyyn, kansanterveyttä ja eläinten terveyttä koskeviin toimenpiteisiin, kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

Sisävesikalastusta varten on varattu erityistuki, koska sillä on Itä-Euroopassa keskeinen merkitys.

Yhteistä etua koskevat toimenpiteet (toimintalinja 3)

Nämä ovat toimia, joita ei tavallisesti tueta yksityiseltä sektorilta. Jotta ne voisivat saada EU:n tukea, niiden merkityksen on oltava yksittäisten yritysten kaupallista etua laajempi. Toimet voivat koskea

vesieläimistön ja -kasviston suojelua ja kehittämistä, kalasatamia, kalastussuojia ja purkupaikkoja, uusien markkinoiden etsimistä ja menekinedistämiskampanjoita, kokeiluhankkeita sekä muita kollektiivisia hankkeita.

Kalastusalueiden kestävä kehitys (toimintalinja 4)

Tässä ryhmässä rahoitusta myönnetään alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan mukaisesti paikallisen kehittämisstrategian perusteella. Tuen tarkoituksena on vähentää paikallisyhteisöjen taloudellista riippuvuutta saaliista.

Rannikkoyhteisöt sekä järvien ja lampien rannoilla sijaitsevat yhteisöt, joiden väestöstä merkittävä osa työskentelee kalataloudessa, voivat saada EU:n tukea yleisen kilpailukykyä parantamiseen, kalastustuotteidensa arvon lisäämiseen, matkailuinfrastruktuuriensa ja palvelujensa kehittämiseen, ympäristönsuojeluun sekä alueiden ja valtioiden välisen yhteistyön edistämiseen.

Tekninen apu (toimintalinja 5)

Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi tutkimukset, raportit, tiedotustoimet ja muut toimintaohjelmien toteuttamiseen liittyvät toimet.

Sääntelykehys

Sääntelykehys koostuu kolmesta säädöksestä: neuvoston asetuksesta, jossa säädetään rahaston keskeisistä periaatteista; komission täytäntöönpanoasetuksesta, jossa määritellään yksityiskohtaiset menettelyt, joita jäsenvaltioiden on noudatettava; sekä käsikirjasta, jossa annetaan kansallisille viranomaisille käytännön ohjeita ohjelmien laatimiseksi ja toteuttamiseksi.

Poikkeusjärjestelyt

Neuvosto hyväksyi heinäkuussa 2008 rahaston sääntöihin joitakin tilapäisiä poikkeuksia, jotta jäsenvaltioiden olisi helpompi auttaa alaa mukautumaan polttoaineen korkeiden hintojen aiheuttamaan taloudelliseen kriisiin laivaston rakenneuudistuksella. Niihin kuuluivat laivaston mukauttamishjelmat, joissa myönnetään

ylimääräistä tukea merkittävien kapasiteetin vähennysten edistämiseksi eniten polttoainetta kuluttavissa laivastonosissa. Poikkeukset ovat voimassa kaksi vuotta, ja niiden soveltamista seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Tarkempia tietoja on 24. heinäkuuta 2008 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 744/2008, jossa säädetään väliaikaisista erityistoimista talouskriisistä kärsivien Euroopan yhteisön kalastuslaivastojen rakenneuudistuksen tukemiseksi.

Lisätietoja

Euroopan kalatalousrahastosta 27 päivänä heinäkuuta 2006 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1198/2006.

Euroopan kalatalousrahastosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 26 päivänä maaliskuuta 2007 annettu komission asetus (EY) N:o 498/2007.

Kalatalousrahaston tukien jakautuminen 1.1.2007–31.12.2013

Jäsenvaltio	Lähentymistavoitealueet	Muut alueet	Yhteensä
Belgia		26 261 648	26 261 648
Bulgaria	80 009 708		80 009 708
Tšekki	27 106 675		27 106 675
Tanska		133 675 169	133 675 169
Saksa	96 861 240	59 004 177	155 865 417
Viro	84 568 039		84 568 039
Irlanti		42 266 603	42 266 603
Kreikka	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Espanja	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Ranska	34 250 343	181 802 741	216 053 084
Italia	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Kypros		19 724 418	19 724 418
Latvia	125 015 563		125 015 563
Liettua	54 713 408		54 713 408
Unkari	34 291 357	559 503	34 850 860
Malta	8 372 329		8 372 329
Alankomaat		48 578 417	48 578 417
Itävalta	187 326	5 071 992	5 259 318
Puola	734 092 574		734 092 574
Portugali	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Romania	230 714 207		230 714 207
Slovenia	21 640 283		21 640 283
Slovakia	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Suomi		39 448 827	39 448 827
Ruotsi		54 664 803	54 664 803
Yhdistynyt kuningaskunta	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Yhteensä	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Euroina, käypä hinta